TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2005 m. lapkričio 10 d.*

Byloje C-197/04

dėl 2004 m. balandžio 30 d. pagal EB 226 straipsnį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo,

Europos Bendrijų Komisija, atstovaujama K. Gross, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Vokietijos Federacinę Respubliką, atstovaujamą C.-D. Quassowski, A. Tiemann ir U. Forsthoff,

atsakovę,

* Proceso kalba: vokiečių.

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas P. Jann, teisėjai K. Lenaerts, E. Juhász, M. Ilešič ir E. Levits (pranešėjas),

generalinis advokatas F. G. Jacobs,
posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2005 m. gegužės 12 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2005 m. liepos 14 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Šioje byloje Komisija prašo Teisingumo Teismo pripažinti, kad taikiusi cigaretėms sukti naudojamo susmulkinto tabako mokesčio tarifą tabako ritinėliams, pardavinėjamiems „West Single Packs" pavadinimu, Vokietijos Federacinė Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal 1995 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvos 95/59/EB dėl kitų nei apyvartos mokesčių, kurie turi įtakos apdoroto tabako suvartojimui

(OL L 291, p. 40), 4 straipsnio 1 dalies b punktą ir 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyvos 92/79/EEB dėl mokesčių, taikomų cigaretėms, derinimo (OL L 316, p. 8) 2 straipsnio pirmąją pastraipą.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

2 Pagal Direktyvos 95/59 14 konstatuojamąją dalį „ritinėliai, kurie yra tinkami rūkyti tokie, kokie yra, po paprasto parengimo rankomis, taip pat turėtų būti laikomi cigaretėmis siekiant vienodo šių produktų apmokestinimo".

3 Pagal Direktyvos 95/59 4 straipsnio 1 dalies b punktą „cigaretės yra tabako ritinėliai, kurie paprastu nepramoniniu būdu gali būti įkišti į vamzdelius, pagamintus iš cigarečių popieriaus".

4 Direktyvos 95/59 4 straipsnio 1 dalies antroji pastraipa, iš dalies pakeista 1999 m. liepos 29 d. Tarybos direktyva 1999/81/EB (OL L 211, p. 47), numato, kad „iki 2001 m. gruodžio 31 d. imtinai Vokietijos Federacinei Respublikai leidžiama apmokestinti b punkte nurodytus tabako ritinėlius taikant ne mažesnį mokesčio tarifą arba dydį negu taikomas cigaretėms sukti skirtam susmulkintam tabakui".

5 Direktyva 92/79 ir 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/80/EEB dėl mokesčių, taikomų kitam nei cigaretės pramoniniam tabakui derinimo (OL L 316, p. 10) nustato minimalų akcizą, kuris atitinkamai taikomas cigaretėms ir tabakui. Pagal šias dvi direktyvas minimalus akcizas susmulkintam rūkomajam tabakui yra gerokai mažesnis nei cigaretėms.

Nacionalinės teisės aktai

6 Įstatymo dėl tabako apmokestinimo (*Tabaksteuergesetz*) 2 straipsnio 2 dalies 2 punktas iš esmės identiškomis sąvokomis perkelia į nacionalinę teisę Direktyvos 95/59 4 straipsnio 1 dalies b punktą.

7 Šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktai nustato akcizo tarifą cigaretėms ir smulkintam rūkomajam tabakui. Šis tarifas atitinka minimalų tarifą, kurį nustatė Bendrijos teisės aktai.

8 Iš bylos medžiagos aišku, kad Vokietijos Federacinėje Respublikoje mažiausias tarifas, taikomas cigaretėms sukti skirtam susmulkintam tabakui, taip pat yra taikomas „West Single Packs".

Ikiteisminė procedūra

9 2002 m. spalio 18 d. oficialiu pranešimu Komisija pranešė Vokietijos Federacinei Respublikai mananti, kad ji, produktui „West Single Packs" taikiusi susmulkintam tabakui taikomą akcizo tarifą, pažeidė Direktyvų 95/59 ir 92/79 nuostatas.

10 2002 m. gruodžio 18 d. atsakyme Vokietijos vyriausybė užginčijo Komisijos pateiktą kaltinimą. 2003 m. liepos 11 d. Komisija išsiuntė jai pagrįstą nuomonę, nurodydama per du mėnesius nuo šios nuomonės gavimo imtis būtinų priemonių šiam pažeidimui nutraukti.

11 2003 m. rugsėjo 4 d. laiške Vokietijos vyriausybė Komisijai atsakė, kad ji toliau laikysis savo pozicijos ir manys, jog „West Single Packs" nėra cigaretės.

12 Šiomis aplinkybėmis Komisija nusprendė pareikšti šį ieškinį.

Dėl ieškinio

Šalių argumentai

13 Dėl Direktyvos 95/59 4 straipsnio 1 dalies b punkto Komisija pirmiausia nurodo, kad ši nuostata skiria nepramoninį būdą nuo pramoninio. Būdvardis „paprastas" šiame kontekste paprasčiausiai leidžia patikslinti būdvardį „nepramoninis".

14 Antra, Komisija mano, kad sisteminė Direktyvos 95/59 analizė atskleidžia, jog ja siekiama nustatyti skirtingas tabako produktų kategorijas. Jų apmokestinimas priklauso nuo jų klasifikavimo vienoje ar kitoje kategorijoje, nes neaiškumai šių produktų klasifikavime tiesiogiai gali sukelti rimtų konkurencijos iškraipymų.

15 Siekdama išvengti klasifikavimo sunkumų Komisija siūlo pasitelkti objektyvią analizę, kad būtų nustatyta, ar gamybos procesas yra „paprastas nepramoninis būdas". Jos manymu, reikia atsižvelgti į objektyvų kriterijų, t. y. galutinį visiškai identiškos pramoniniu būdu pagamintai cigaretei formos produktą tiek naudojamo tabako kiekybės, tiek užpildymo kiekio ar prikimšimo tankumo atžvilgiu. Komisija mano, kad susmulkinto tabako atveju galutinis produktas daugiausia priklauso nuo vartotojo sugebėjimų ir dėl to negali būti palyginamas su pramoniniu būdu pagaminta cigarete. Be to, iš anksto pagaminti tabako ritinėliai, kurie dėl gamybos rankomis, taigi „nepramoniniu būdu", yra įkišti į iš anksto pagamintus vamzdelius, pagamintus iš cigarečių popieriaus, yra galutinis produktas, beveik identiškas pramoniniu būdu pagamintai cigaretei.

16 Be to, Komisija primena, kad išnagrinėta nuostata siekiama, kaip rodo Direktyvos 95/59 14 konstatuojamoji dalis, garantuoti vienodą cigarečių apmokestinimą. Dėl to nereikia, kad cigarečių gamintojas išvengtų cigaretėms taikomo didesnio apmokestinimo vien dėl to, kad atsisakoma paskutiniojo gamybos etapo ir vartotojui paliekama galimybė pačiam pasigaminti produktą, visiškai identišką cigaretei.

17 Be to, Komisija pabrėžia, kad pagal Direktyvos 95/59 4 straipsnio 1 dalies antrąją pastraipą Vokietijos Federacinei Respublikai iki 2001 m. gruodžio 31 d. leista apmokestinti b punkte nurodytus tabako ritinėlius taikant ne mažesnį mokesčio tarifą arba dydį negu taikomas susmulkintam tabakui. Komisija mano, kad ši nukrypti leidžianti nuostata, be kita ko, buvo taikoma produktams, kaip antai „West Single Packs". Taigi ši nukrypti leidžianti nuostata nebūtų būtina, jei produktai, pavyzdžiui, „West Single Packs", būtų laikomi susmulkintu tabaku, o ne cigaretėmis.

18 Šiuo klausimu Komisija mano, kad sąvoka „paprastas nepramoninis būdas", kurią numato Direktyvos 95/59 4 straipsnio 1 dalies b punktas, turi būti aiškinama plačiai. Taigi šios nuostatos prasme cigaretėmis turėtų būti laikomi visi produktai, kuriuos vartotojas pasigamina be didesnio parengimo rankomis iš tabako ritinėlių ir vamzdelių, iš anksto pagamintų iš cigarečių popieriaus, ir kurie yra beveik identiški pramoniniu būdu pagamintoms cigaretėms.

19 Dėl taip apibrėžto teisinio pagrindo taikymo produktui „West Single Packs" Komisija remiasi tarptautiniu leidiniu dėl „West Single Packs" patentavimo (paskelbtu pagal Tarptautinės patentinės kooperacijos sutartį pavadinimu „susmulkinto tabako pakavimas"). Pagal šį leidinį tai yra produktas, kuris vartotojui suteikia paprasčiausią galimybę pačiam nesunkiai pasigaminti cigaretę, visais atžvilgiais panašią į pramoniniu būdu pagamintą cigaretę, ir kuris, be kita ko, turi mokestinį susmulkinto tabako pranašumą. Todėl Komisija mano, kad šie tabako ritinėliai atitinka Direktyvos 95/59 4 straipsnio 1 dalies b punkto taikymo kriterijus ir kad produktai, kaip antai „West Single Packs", turi būti klasifikuojami cigarečių kategorijoje.

20 Vokietijos vyriausybė mano, kad kriterijai, kuriais remiasi Komisija, siekdama išaiškinti Direktyvos 95/59 4 straipsnio 1 dalies b punktą, neatitinka objektyvumo ir vienodo aiškinimo reikalavimų esminių klausimų atžvilgiu.

21 Pirmiausia Vokietijos vyriausybė mano, kad nuostatos formuluotė kartu su būdvardžiu „paprastas" nustato papildomą kriterijų, turintį nepriklausomą reikšmę, lygiai kaip ir būdvardis „nepramoninis būdas". Vadovaujantis Komisijos logika, pagal kurią būdvardis „paprastas" tik patikslina būdvardį „nepramoninis", kyla klausimas, kaip turėtų būti klasifikuojami „sudėtiniai nepramoniniai būdai" ir „paprasti pramoniniai būdai". Šios vyriausybės manymu, laikantis Komisijos aiškinimo, šios dvi kategorijos nepatektų į nagrinėjamos nuostatos taikymo sritį.

22 Šiuo klausimu minėta vyriausybė mano, kad siekiant Direktyvos 95/59 tikslo, t. y. aiškiai atriboti dvi produktų kategorijas, reikia taikyti šiuos du kriterijus: paruošimas turi būti „paprastas" ir „nepramoninio" pobūdžio. Jeigu buvo atsižvelgta tik į „nepramoninį" pobūdį, riba susmulkinto tabako apmokestinimo atžvilgiu negali būti pateisinama. Iš tikrųjų šis pobūdis leidžia vartotojui pačiam pasidaryti cigaretę nepramoniniu būdu ir galutinis produktas šiuo atveju taip pat bus cigaretė.

23 Dėl šių dviejų produktų kategorijų atribojimo, remiantis galutinio produkto kokybe, Vokietijos vyriausybė mano, kad Direktyva 95/59 atsižvelgia ne į šį kriterijų, o į „gamybos procesą", kuris yra būtinas šiam galutiniam produktui paruošti.

24 Taip apibrėžusi produktui „West Single Packs" taikytiną teisinį pagrindą, Vokietijos vyriausybė mano, pirma, kad cigaretės gaminimas iš „West Single Packs" susideda iš kelių viena po kitos einančių fazių, reikalaujančių tikslaus ir išbandyto parengimo. Be kita ko, ji remiasi tuo, kad bandymuose dalyvavę asmenys manė, jog „West Single Packs" vartojimas buvo sudėtingas, nelabai praktiškas ir reikalavo gerų įgūdžių, ir dėl to jo nebuvo galima kvalifikuoti kaip „paprasto".

25 Antra, ši vyriausybė tvirtina, kad dokumentai, susiję su „West Single Packs" patentu, neleidžia vertinti informacijos apie „paprastą nepramoninį būdą", nes jais siekiama apsaugoti produkto naujoviškumą.

Teisingumo Teismo vertinimas

26 Komisijos nurodytas įsipareigojimų neįvykdymas pagrįstas tvirtinimu, kad produktas „West Single Packs" patenka į „cigaretės" apibrėžimą pagal Direktyvos 95/59 4 straipsnio 1 dalies b punktą.

27 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, remiantis generalinio advokato išvados 27 punktu, kartu skaitant įvairias Direktyvos 95/59 nuostatas, o būtent 4–6 straipsnius ir 14 konstatuojamąją dalį, matyti, jog Bendrijos teisės aktų leidėjas siekė aiškiai atskirti apdoroto tabako „ritinėlius", kurie laikomi cigaretėmis, ir rūkomąjį tabaką, „skirtą sukti cigaretes". Taip buvo nustatytas aiškus esminis skirtumas tarp tabako, kurį gamintojas jau supakavo į cigaretės formos ir dydžio vienetą, ir tabako, kuriam tokią formą turi suteikti rūkantysis.

28 Šį tvirtinimą paremia teisės aktų, kitų nei apyvartos mokesčių, taikomų apdoroto tabako vartojimui, raida mokesčių srityje. Iš tikrųjų 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/78/EEB, iš dalies keičiančia Direktyvas 72/464/EEB ir 79/32/EEB dėl kitų nei apyvartos mokesčių, kurie turi įtakos apdoroto tabako suvartojimui (OL L 316, p. 5) (neoficialus vertimas), Bendrijos teisės aktų leidėjas išplėtė „cigaretės" apibrėžimą, be kita ko, priskirdamas jam taip pat „tabako ritinėlius, kurie paprastu nepramoniniu būdu gali būti įkišti į vamzdelius, pagamintus iš cigarečių popieriaus".

29 Šiuo atveju neginčijama, kad produktą „West Single Packs" sudaro tabako ritinėliai Direktyvos 95/59 4 straipsnio 1 dalies b punkto prasme.

30 Taip pat reikia patikrinti, ar šis produktas atitinka tabako ritinėlius, „kurie paprastu nepramoniniu būdu gali būti įkišti į vamzdelius, pagamintus iš cigarečių popieriaus" Direktyvos 95/59 4 straipsnio 1 dalies b punkto, t. y. nuostatos, kurią Komisija nurodė savo ieškinyje, prasme.

31 Šiuo klausimu, kaip tai pabrėžė generalinis advokatas savo išvados 25 punkte ir patvirtino Komisijos atstovas, parodydamas per posėdį, cigaretės pasigaminimas iš sudedamosios dalies „West Single Packs", paruoštos iš anksto, yra nepramoninis būdas, paprasčiausiai reikalaujantis įkišti minėtą aliumininėje pakuotėje esančią sudedamąją dalį į vamzdelį iš cigarečių popieriaus, paskui ištraukti šią pakuotę, paliekant tabaką vamzdelio viduje.

32 Iš to išplaukia, kad nagrinėjami tabako ritinėliai yra įkišami į cigarečių vamzdelius paprastu nepramoniniu būdu. Todėl šie produktai atitinka visus Direktyvos 95/59 4 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytus kriterijus.

33 Todėl reikia pripažinti, kad taikiusi cigaretėms sukti naudojamo susmulkinto tabako mokesčio tarifą „West Single Packs", Vokietijos Federacinė Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal Tarybos direktyvos 95/59 4 straipsnio 1 dalies b punktą ir Tarybos direktyvos 92/79 2 straipsnio pirmąją pastraipą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

34 Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas ir Vokietijos Federacinė Respublika pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. **Taikiusi cigaretėms sukti naudojamo susmulkinto tabako mokesčio tarifą tabako ritinėliams, pardavinėjamiems „West Single Packs" pavadinimu, Vokietijos Federacinė Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal 1995 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvos 95/59/EB dėl kitų nei apyvartos mokesčių, kurie turi įtakos apdoroto tabako suvartojimui, 4 straipsnio**

1 dalies b punktą ir 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyvos 92/79/EEB dėl mokesčių, taikomų cigaretėms, derinimo 2 straipsnio pirmąją pastraipą.

2. Priteisti iš Vokietijos Federacinės Respublikos bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.